

Až po pilotáži a vybrání nejrelevantnějších úloh probíhá samotné testování na výběrovém vzorku žáků. Testované školy po vyhodnocení obdrží výsledky porovnané s národním průměrem, shrnutí výsledků je poskytováno taktéž ministerstvu školství a kultury, školám, učitelům a jiným účastníkům vzdělávání. Získaná data o výsledcích vzdělávání žáků ve výběrovém vzorku jsou doplněna dotazováním ředitelů škol, učitelů a samotných žáků ohledně vyučovacích metod, vzdělávacích zdrojů, postojů žáků ke vzdělávání aj.

Další zjišťování zahrnuje tematické a systémové evaluace, které mohou sledovat jak vzdělávací systém jako celek (např. účinnost zavádění vzdělávací politiky), tak jen jeho konkrétní část. Stejně tak mohou zahrnovat jen jeden či více ročníků základních škol.

Zatímco metodickou podporu národních autorit, snahu poskytovat školám zpětnou vazbu, či dokonce národní testování žáků nalezneme (nebo bylo možné v minulosti naleznout) i v případě českého vzdělávacího systému, potenciálním přínosem příkladu finského systému při aplikaci v ČR je zejména striktně systematický, komplexní a plánovaný proces evaluace výstupů vzdělávání a již zmiňované longitudinální studie.

Finský *Národní plán edukačních evaluací pro roky 2016–2019*¹⁶ stanovuje podrobný výčet všech plánovaných evaluací a zjišťování až do roku 2019 s výhledovým plánováním do roku 2023, resp. 2028, přičemž plánovány jsou evaluace a zjišťování v rámci celé agendy FINEEC, tedy od předškolního vzdělávání až po vyšší odborné vzdělávání. Plán stanovuje, jaká témata zjišťování a evaluací proběhnou (např. mateřský jazyk a literatura, matematika, environmentální či přírodní vědy, výchova ke zdraví, náboženství a etika, druhé jazyky apod.), se specifikací ročníku, který by se do zjišťování či testování měl zapojit. Součástí plánu jsou jak evaluace výstupů vzdělávání, tak tematické a systémové evaluace, mezinárodní šetření aj. Ačkoli by v případě zavádění plánu evaluací v ČR byla zapotřebí společenská a do jisté míry i politická shoda, podobný prvek je nedílným vyjádřením myšlenky komplexního systému hodnocení výsledků vzdělávání a přenos takové praktiky má potenciál být vysoce prospěšný pro zvládnutí výzev vzdělávacího systému, zvyšování kvality výuky a učitelů, posilování pozitivního přístupu žáků ke vzdělávání apod.

Druhým potenciálně vysoce prospěšným prvkem finského systému zjišťování výsledků vzdělávání jsou již zmiňované longitudinální studie (podrobněji viz kapitola „longitudinální studie“). Data případně získaná z takových studií jsou nedocenitelným zdrojem pro testování kvality vzdělávacího systému včetně možnosti vyvozování zcela kauzálních závěrů. Ačkoli je realizace pravidelných longitudinálních studií složitý proces jak po finanční, tak po organizační stránce, mělo by být jejich zavádění nedílnou součástí budování komplexního systému hodnocení.

¹⁶ Viz <https://karvi.fi/app/uploads/2016/05/2-National-Education-Evaluation-Plan-2016-2019.pdf>.